

Sygn. akt III UK 161/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania W. W.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.
o prawo do renty,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 26 lutego 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 lutego 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację W. W. od wyroku z dnia 16 stycznia 2013 r., którym Sąd Okręgowy w Z. oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 1 grudnia 2011 r. ZUS Oddziału w B. odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił: 1) naruszenie prawa materialnego polegające na niewłaściwym zastosowaniu art. 12 ust. 1 i 3, art. 13 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu [...], przez przyjęcie, że skarżący nie jest nawet częściowo niezdolny do pracy i nie przysługuje mu prawo do renty oraz przez nieuwzględnienie uregulowania art. 13 ust. 1 powołanej ustawy; 2) naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: 1) art. 217 § 1 w związku z art. 227 oraz 278 § 1 w związku z art. 391 k.p.c., przez niewyjaśnienie

[okoliczności] istotnej dla oceny stanu zdrowia wnioskodawcy oraz związanej z tym jego zdolności do pracy i zaniechanie bez uzasadnienia dalszego postępowania dowodowego, 2) art. 382 oraz art. 231 w związku z art. 233 § 1 i w związku z art. 391 k.p.c. polegające na oparciu ustaleń na podstawie opinii biegłych, nieodpowiadającej wymogom określonym w art. 278 k.p.c., 3) art. 286 i art. 290 w związku z art. 227 oraz w związku z art. 391 k.p.c., przez zaniechanie dalszego prowadzenia postępowania dowodowego mimo zastrzeżeń wnioskodawcy do opinii biegłych, 4) art. 385 w związku z art. 382 k.p.c., przez wydanie wyroku o oddaleniu apelacji, pomimo że sporna kwestia niezdolności do pracy wnioskodawcy nie została dostatecznie wyjaśniona, a stanowiąca podstawę rozstrzygnięcia opinia biegłych nie odpowiadała wymogom stawianym przez kodeks postępowania cywilnego i standardom orzecznictwa lekarskiego ZUS, zaś jej braki w zakresie fachowego uzasadnienia wniosków końcowych uniemożliwiają prawidłową ocenę mocy dowodowej opinii, 5) art. 328 § 2 w związku z art. 233 § 1 k.p.c., przez przyjęcie za miarodajne dowodów w postaci opinii biegłych, rażące naruszenie zasady wszechstronnej oceny wiarygodności i mocy dowodów, niewskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia w aspekcie zgłoszonych przez skarżącego wszystkich zarzutów do opinii biegłych oraz w kontekście nieuznania dowodu wskazanego przez wnioskodawcę, co nie znalazło wyjaśnienia w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku oraz niewyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku kwestii pominięcia przez sąd pytania do biegłych odnośnie ciężkich warunków pracy wnioskodawcy.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie o przyznaniu wnioskodawcy prawa do renty.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono po pierwsze - występowaniem wymagających rozstrzygnięcia zagadnień prawnych, a mianowicie: 1) „czy w przypadku niestwierdzenia przez biegłych lekarzy sądowych nawet częściowej niezdolności do pracy, możliwe jest orzeczenie o prawie do renty, jeśli z materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony faktycznie nie może podjąć zatrudnienia ze względu na swoją aktualną sytuację zdrowotną w

szczegółności z uwagi na charakter i przebieg schorzeń - w tym przypadku nadciśnienia oraz chorób narządów ruchu”; 2) „czy wobec wystąpienia szeregu schorzeń, które dla dokonania ich pełnej diagnozy wymagały sporządzenia opinii przez specjalistów (biegłych) z kilku dziedzin medycyny, uzasadnione jest niedopuszczenie dowodu z opinii instytutu, gwarantującej pełną ocenę stanu zdrowia ubezpieczonego do podjęcia pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu [...]” oraz po drugie - „przedstawioną w uzasadnieniu podstaw skargi argumentacją wskazującą na to, że orzeczenia sądów zostały podjęte z naruszeniem przytoczonych przepisów prawa materialnego oraz procesowego”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi

zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Z kolei z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego,

jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wypełnienie obowiązku przedstawienie okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienie prawne nie może być zastąpione przez sformułowanie samych pytań, jak to uczynił skarżący, który ponadto nie wskazał na gruncie jakiego przepisu przytoczone zagadnienie powstaje. Obowiązkiem skarżącego jest określenie przepisów prawa, w związku z którym wniosek został sformułowany, poprzez jego dokładne nazwanie, określenie miejsca publikacji oraz wskazanie przepisów przez oznaczenie numeru artykułu, paragrafu, ustępu. Z kolei wskazując na naruszenie przepisów przytoczonych w podstawach kasacyjnych skarżący zdaje się odwoływać do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Jednakże nawet do przepisów tych nie nawiązuje, pomijając, że należało do niego wykazanie, iż właśnie ich obraza była tego rodzaju, że wprost stanowiła o wadliwości zaskarżonego orzeczenia. Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie takich okoliczności w podstawach kasacyjnych oraz ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącego właściwego wniosku w tym zakresie. Z wywodów skarżącego wynika, że w istocie chodzi mu o zajęcie przez Sąd Najwyższy stanowiska co do zarzutów kasacyjnych, jednak taka okoliczność nie uzasadnia zaangażowania tego Sądu w rozpoznanie skargi.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

